

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณาประกอบเชิงปริมาณในการใช้อภิปรายผล ซึ่งมุ่งที่จะศึกษาในเรื่องเงื่อนไขทางสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารชีวจิต จากผู้เข้าร่วมอบรมชีวจิต ณ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 4-5 ธันวาคม พ.ศ. 2546 จำนวน 70 คน ส่วนผู้ที่ไม่ได้บริโภคหรือบริโภคเป็นครั้งคราว และอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกันกับผู้เข้าร่วมอบรมชีวจิต จำนวน 90 คน

การศึกษาวิจัยโดยวิธีการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการสัมภาษณ์ร่วมกันในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดแนวทางดำเนินการศึกษาโดยมีรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ วิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้เป็นกลุ่มผู้ที่บริโภคอาหารชีวจิตโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ร่วมอบรมด้านสุขภาพเกี่ยวกับชีวจิต จำนวนประมาณ 70 คน ส่วนผู้ที่ไม่ได้บริโภคหรือรับประทานเป็นครั้งคราวและอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกันจำนวน 90 คน

ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมอบรมชีวจิตจำนวน 5 คน (โดยเลือกเฉพาะผู้ที่อาศัยในจังหวัดเชียงใหม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง)

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น บทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับอาหารชีวจิต

2. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหา โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ ศาสนา โรคประจำตัว การรับประทานอาหารชีวจิต การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องอาหารชีวจิตจากแหล่งต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริโภคอาหารชีวจิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ในการบริโภคอาหารชีวจิตของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะคิดของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่ออาหารชีวจิต

ตอนที่ 3 เกณฑ์ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริโภคอาหารชีวจิต

ตอนที่ 4 ความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการบริโภคอาหารชีวจิต

ตอนที่ 5 พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถามในการบริโภคอาหารชีวจิต

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์ประเมินเกี่ยวกับการได้รับข้อมูลข่าวสารอาหารชีวจิต มีระดับความถี่ในการได้รับข้อมูล คือ

ทุกวัน	หมายถึง ระดับคะแนน	3	คะแนน
เดือนละครั้ง	หมายถึง ระดับคะแนน	2	คะแนน
2-3 เดือน	หมายถึง ระดับคะแนน	1	คะแนน
ไม่เคย	หมายถึง ระดับคะแนน	0	คะแนน

ส่วนที่ 2

ตอนที่ 1 เกณฑ์ประเมินเกี่ยวกับความรู้ ในเรื่องของการบริโภคอาหารชีวจิต และอาหารชีวจิต มีจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งคะแนนออกเป็น 2 ระดับ คือ

ตอบถูก ให้ 1 คะแนน

ตอบผิด ให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 เกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 13 ข้อ ให้ผู้ตอบ ตอบตามความเป็นจริงตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ

คำถามเชิงบวก	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง ระดับคะแนน	4	คะแนน
	เห็นด้วย	หมายถึง ระดับคะแนน	3	คะแนน
	ไม่เห็นด้วย	หมายถึง ระดับคะแนน	2	คะแนน

	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ระดับคะแนน	1	คะแนน
คำถามเชิงลบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ระดับคะแนน	1	คะแนน
	เห็นด้วย	หมายถึง	ระดับคะแนน	2	คะแนน
	ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ระดับคะแนน	4	คะแนน

ตอนที่ 3 เกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับเกณฑ์ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 6 ข้อ ให้ผู้ตอบ ตอบตามความเป็นจริง โดยแบ่งคะแนนออกเป็น

ใช่ ให้ 1 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 4 เกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 6 ข้อ ให้ผู้ตอบ ตอบตามความเป็นจริง โดยแบ่งคะแนนออกเป็น

ใช่ ให้ 1 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ 0 คะแนน

ตอนที่ 5 เกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 17 ข้อ ให้ผู้ตอบ ตอบตามความเป็นจริงตามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับคือ

ประจำทุกวัน	หมายถึง	ระดับคะแนน	4	คะแนน
5-6 วันต่อสัปดาห์	หมายถึง	ระดับคะแนน	3	คะแนน
4-3 วันต่อสัปดาห์	หมายถึง	ระดับคะแนน	2	คะแนน
2-1 วันต่อสัปดาห์	หมายถึง	ระดับคะแนน	1	คะแนน
ไม่เคย	หมายถึง	ระดับคะแนน	0	คะแนน

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้ศึกษา ได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยโดยการดำเนินการต่างๆ ตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเนื้อหาและตัวแปรที่สำคัญ โดยศึกษาค้นคว้าจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. นำเนื้อหาและตัวแปรที่ได้ มาประยุกต์เป็นคำถามตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิจัย โดยศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและตำรา แล้วนำไปทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาตามขั้นตอน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุดเพื่อทดสอบความเข้าใจต่อข้อคำถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้คือ

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาหารชีวิตของแบบสอบถามเท่ากับ 0.82 ($\alpha = 0.82$)

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับอาหารชีวิตของแบบสอบถามเท่ากับ 0.81 ($\alpha = 0.81$)

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับทัศนคติต่ออาหารชีวิตของแบบสอบถามเท่ากับ 0.83 ($\alpha = 0.83$)

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับเกณฑ์ส่วนบุคคลในการบริโภคอาหารชีวิตของแบบสอบถามเท่ากับ 0.74 ($\alpha = 0.74$)

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับความตั้งใจในการบริโภคอาหารชีวิตของแบบสอบถามเท่ากับ 0.74 ($\alpha = 0.74$)

ความน่าเชื่อถือเกี่ยวกับพฤติกรรมในการบริโภคอาหารชีวิตของแบบสอบถามเท่ากับ 0.85 ($\alpha = 0.85$)

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สร้างแบบสอบถามขึ้น มีคำถามแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ โรคประจำตัว การรับประทานอาหารชีวิต การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาหารชีวิตจากแหล่งต่างๆ

1.2 ข้อมูลเฉพาะด้านของผู้บริโภคอาหารชีวิต หลังจากนั้นนำไปทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นซึ่งผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและให้คะแนนตามเกณฑ์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลที่ได้ทำการศึกษานำมาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	สถิติที่ใช้บอกขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ (r)	สถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ
เพศ	ความรู้	-	T-test
สถานภาพ	ความรู้	-	T-test
การศึกษา	ความรู้	-	T-test
อาชีพ	ความรู้	-	T-test
ศาสนา	ความรู้	-	T-test
ภาวะสุขภาพ	ความรู้	-	T-test
อายุ	ความรู้	Pearson Correlation Coefficient	F-test
รายได้	ความรู้	Pearson Correlation Coefficient	F-test
การรับข่าวสาร	ความรู้	Pearson Correlation Coefficient	F-test
ความรู้	ทัศนคติ	Pearson Correlation Coefficient	F-test
ทัศนคติ	เกณฑ์ส่วนบุคคล	Pearson Correlation Coefficient	F-test
เกณฑ์ส่วนบุคคล	ความตั้งใจ	Pearson Correlation Coefficient	F-test
ความตั้งใจ	พฤติกรรม	Pearson Correlation Coefficient	F-test

